Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 22ας Νοεμβρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Τελωνειακή ένωση – Εξωτερική διαμετακόμιση – Οδική μεταφορά εμπορευμάτων βάσει δελτίου TIR – Άρθρο 267 ΣΛΕΕ – Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να ερμηνεύσει τα άρθρα 8 και 11 της Σύμβασης TIR – Μη εξόφληση πράξης μεταφοράς βάσει δελτίου TIR – Ευθύνη του εγγυοδοτικού οργανισμού – Άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR – Υποχρέωση να απαιτείται η πληρωμή, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, από τον άμεσο οφειλέτη ή τους άμεσους οφειλέτες, πριν να απαιτηθεί η πληρωμή από τον εγγυοδοτικό οργανισμό – Επεξηγηματικές σημειώσεις συνημμένες στη Σύμβαση TIR – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93 – Άρθρο 457, παράγραφος 2 – Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας – Άρθρα 203 και 213 – Πρόσωπα τα οποία απέκτησαν ή κατείχαν τα εμπορεύματα και γνώριζαν ή όφειλαν ευλόγως να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα αυτά απομακρύνθηκαν από την τελωνειακή επιτήρηση»

Στην υπόθεση C-224/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) με απόφαση της 12ης Απριλίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Απριλίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Asotsiatsia na balgarskite predpriyatia za mezhdunarodni prevozi i patishtata (Aebtri)

κατά

Nachalnik na Mitnitsa Burgas,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, A. Rosas, C. Toader, A. Prechal (εισηγήτρια) και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: M. Aleksejev, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 26ης Απριλίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Asotsiatsia na balgarskite predpriyatia za mezhdunarodni prevozi i patishtata (Aebtri), εκπροσωπούμενη από τον I. Krumov, advokat,

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

– ο Nachalnik na Mitnitsa Burgas, ενεργώντας για λογαριασμό της Mitnitsa Svilengrad, εκπροσωπούμενος από τον B. Borisov καθώς και από τις M. Petrova, P. Dobreva και M. Bosilkova-Kolipatkova,

– η Βουλγαρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις E. Petranova και L. Zaharieva,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους M. Wasmeier και B.-R. Killmann καθώς και από τις E. Georgieva και L. Grønfeldt, εν συνεχεία από τους M. Wasmeier και B.-R. Killmann καθώς και από την E. Georgieva,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Ιουλίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, των άρθρων 8 και 11 της τελωνειακής Σύμβασης περί της διεθνούς μεταφοράς εμπορευμάτων βάσει των δελτίων TIR, που υπεγράφη στη Γενεύη στις 14 Νοεμβρίου 1975 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2112/78 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978 (Официален вестник на Европейския съюз 02/001, σ. 197), όπως τροποποιήθηκε και δημοσιεύτηκε σε κωδικοποιημένη μορφή με την απόφαση 2009/477/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2009 (ΕΕ 2009, L 165, σ. 1) (στο εξής: Σύμβαση TIR ή Σύμβαση), του άρθρου 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, και του άρθρου 213 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1791/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006 (ΕΕ 2006, L 363, σ. 1) (στο εξής: τελωνειακός κώδικας), καθώς και του άρθρου 457, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1993, L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 214/2007 της Επιτροπής, της 28ης Φεβρουαρίου 2007 (ΕΕ 2007, L 62, σ. 6) (στο εξής: κανονισμός εφαρμογής).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Asotsiatsia na balgarskite predpriyatia za mezhdunarodni prevozi i patishtata (Aebtri) (ένωσης βουλγαρικών επιχειρήσεων διεθνών οδικών μεταφορών, Aebtri), εγγυοδοτικού οργανισμού, και του Nachalnik na Mitnitsa Burgas (διευθυντή του τελωνείου του Μπουργκάς, Βουλγαρία), σχετικά με απόφαση για την αναγκαστική είσπραξη οφειλής τελωνειακών δασμών και φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), πλέον νόμιμων τόκων, η οποία γεννήθηκε λόγω παρατυπιών διαπραχθεισών κατά τη διάρκεια διεθνούς μεταφοράς εμπορευμάτων βάσει δελτίου TIR.

Το νομικό πλαίσιο

Η Σύμβαση TIR

3 Η Σύμβαση TIR τέθηκε σε ισχύ για την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα στις 20 Ιουνίου 1983 (ΕΕ 1983, L 31, σ. 13). Όλα τα κράτη μέλη είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση αυτή.

4 Το προοίμιο της Σύμβασης TIR έχει ως εξής:

«Τα συμβαλλόμενα μέρη,

επιθυμώντας να διευκολύνουν τις διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων με οδικό όχημα,

εκτιμώντας ότι η βελτίωση των όρων μεταφοράς αποτελεί έναν από τους ουσιώδεις παράγοντες για την ανάπτυξη της μεταξύ τους συνεργασίας,

δηλώνοντας ότι τάσσονται υπέρ της απλούστευσης και της εναρμόνισης των διοικητικών διατυπώσεων στον τομέα των διεθνών μεταφορών, ιδίως στα σύνορα,

συμφώνησαν τα εξής».

5 Το άρθρο 1 της Σύμβασης TIR ορίζει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

α) Με τον όρο “μεταφορά TIR” νοείται η μεταφορά εμπορευμάτων από τελωνείο αναχώρησης σε τελωνείο προορισμού, στο πλαίσιο καθεστώτος που καθιερώνεται με την παρούσα Σύμβαση και αποκαλείται “καθεστώς TIR”·

β) με τον όρο “πράξη μεταφοράς με δελτίο TIR” νοείται το τμήμα μεταφοράς TIR, το οποίο πραγματοποιείται σε συμβαλλόμενο μέρος από το τελωνείο αναχώρησης ή εισόδου (διέλευσης) στο τελωνείο προορισμού ή εξόδου (διέλευσης)·

[…]

ε) με τον όρο “εξόφληση πράξης μεταφοράς με δελτίο TIR” νοείται η βεβαίωση από τις τελωνειακές αρχές ότι η πράξη μεταφοράς με δελτίο TIR περατώθηκε ορθώς σε συμβαλλόμενο μέρος. Η βεβαίωση αυτή πραγματοποιείται από τις τελωνειακές αρχές μετά από σύγκριση των δεδομένων ή των πληροφοριών που διατίθενται στο τελωνείο προορισμού ή εξόδου (διέλευσης) και αυτών που διατίθενται στο τελωνείο αναχώρησης ή εισόδου (διέλευσης)·

στ) με τον όρο “εισαγωγικοί ή εξαγωγικοί δασμοί και φόροι” νοούνται οι τελωνειακοί δασμοί και όλα τα λοιπά δικαιώματα, φόροι, οφειλές και διάφορα τέλη, τα οποία εισπράττονται κατά την εισαγωγή ή την εξαγωγή εμπορευμάτων ή επ’ ευκαιρία εισαγωγής ή εξαγωγής εμπορευμάτων, με εξαίρεση τις οφειλές και τα τέλη των οποίων το ύψος περιορίζεται στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών·

[…]

ιδ) με τον όρο “κάτοχος” δελτίου TIR νοείται το πρόσωπο στο οποίο χορηγείται δελτίο TIR σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Σύμβασης και εξ ονόματος του οποίου κατατίθεται τελωνειακή δήλωση με τη μορφή δελτίου TIR, η οποία καταδεικνύει την επιθυμία αυτού να υπαχθούν τα εμπορεύματα σε καθεστώς TIR στο τελωνείο αναχώρησης. Ο κάτοχος είναι υπεύθυνος για την προσκόμιση του οδικού οχήματος, του συνόλου οχημάτων ή του εμπορευματοκιβωτίου με το σχετικό φορτίο και το δελτίο TIR στο τελωνείο αναχώρησης, στο τελωνείο διέλευσης και στο τελωνείο προορισμού, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων της Σύμβασης·

[…]

ιστ) με τον όρο “εγγυοδοτικός οργανισμός” νοείται οργανισμός, που έχει εγκριθεί από τις τελωνειακές αρχές συμβαλλομένου μέρους, προς αναδοχή της εγγύησης για πρόσωπα που χρησιμοποιούν το καθεστώς TIR.»

6 Το άρθρο 4 της Σύμβασης TIR προβλέπει ότι τα εμπορεύματα που μεταφέρονται στο πλαίσιο του καθεστώτος TIR το οποίο αυτή θεσπίζει δεν υπόκεινται σε πληρωμή ή παρακαταθήκη των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων στα τελωνεία διέλευσης.

7 Για την υλοποίηση των διευκολύνσεων αυτών, η Σύμβαση TIR επιβάλλει, όπως προκύπτει από το άρθρο της 3, στοιχείο β', να συνοδεύονται τα εμπορεύματα, καθ' όλη τη διάρκεια της μεταφοράς τους, από ομοιόμορφο έγγραφο, το δελτίο TIR, που χρησιμεύει για τον έλεγχο του νομότυπου της πράξης μεταφοράς. Επιβάλλει επίσης να πραγματοποιούνται οι μεταφορές υπό την εγγύηση οργανισμών εγκεκριμένων από τα συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6.

8 Το δελτίο TIR αποτελείται από μια σειρά φύλλων που περιλαμβάνουν το αντίτυπο υπ' αριθ. 1 και το αντίτυπο υπ' αριθ. 2, με τα αντίστοιχα στελέχη, επί των οποίων αναγράφονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες, χρησιμοποιείται δε ένα ζεύγος αντιτύπων για κάθε έδαφος από το οποίο διέρχεται το εμπόρευμα. Κατά την έναρξη της πράξης μεταφοράς, το στέλεχος υπ' αριθ. 1 κατατίθεται στο τελωνείο αναχώρησης. Η εξόφληση πραγματοποιείται μόλις επιστραφεί το στέλεχος αριθ. 2 από το τελωνείο εξόδου που βρίσκεται στο ίδιο τελωνειακό έδαφος. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται για κάθε έδαφος από το οποίο διέρχεται το εμπόρευμα, με τη χρησιμοποίηση των διαφόρων ζευγών φύλλων του ιδίου δελτίου.

9 Το κεφάλαιο II της Σύμβασης TIR, που επιγράφεται «Έκδοση δελτίων TIR Ευθύνη των εγγυοδοτικών οργανισμών», περιλαμβάνει τα άρθρα 6 έως 11 της Σύμβασης αυτής.

10 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ίδιας Σύμβασης ορίζει τα εξής:

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται, εφόσον πληρούνται οι ελάχιστοι όροι και προϋποθέσεις που αναφέρονται στο παράρτημα 9, Μέρος I, να εξουσιοδοτεί οργανισμούς να εκδίδουν τα δελτία TIR, είτε αμέσως είτε μέσω άλλων αντίστοιχων οργανισμών, και να παρέχουν εγγύηση. Η εξουσιοδότηση ανακαλείται, εάν δεν πληρούνται πλέον οι ελάχιστοι όροι και προϋποθέσεις που περιέχονται στο παράρτημα 9, Μέρος I.»

11 Το άρθρο 8 της ως άνω Σύμβασης έχει ως ακολούθως:

«1. Ο εγγυοδοτικός οργανισμός αναλαμβάνει την υποχρέωση καταβολής των απαιτητών εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων προσαυξημένων, εάν συντρέχει περίπτωση, κατά τους τόκους υπερημερίας, οι οποίοι οφείλονται δυνάμει των τελωνειακών νόμων και κανονισμών της χώρας στην οποία διαπιστώνεται παρατυπία όσον αφορά την πράξη μεταφοράς με δελτίο TIR. Ο εν λόγω οργανισμός ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τους οφειλέτες των ποσών που προβλέπονται παραπάνω για την πληρωμή των ποσών αυτών.

2. Όταν οι νόμοι και οι κανονισμοί συμβαλλομένου μέρους δεν προβλέπουν την πληρωμή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παραπάνω παράγραφο 1, ο εγγυοδοτικός οργανισμός αναλαμβάνει να καταβάλει, υπό τους ίδιους όρους, ποσό ίσο προς το ύψος των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων, προσαυξημένο, εάν συντρέχει περίπτωση, κατά τους τόκους υπερημερίας.

[...]

7. Όταν καθίστανται απαιτητά τα ποσά που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, παράγραφος 1 και 2, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να απαιτούν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την πληρωμή τους από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία οφείλουν αμέσως τα εν λόγω ποσά, πριν να τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.»

12 Το άρθρο 11 της Σύμβασης TIR έχει ως εξής:

«1. Σε περίπτωση μη εξόφλησης πράξης μεταφοράς με δελτίο TIR, οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό την πληρωμή των ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, εάν εντός προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία αποδοχής του δελτίου TIR από τις εν λόγω αρχές, αυτές δεν ενημέρωσαν εγγράφως τον οργανισμό σχετικά με τη μη εξόφληση. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και σε περίπτωση έκδοσης πιστοποιητικού περάτωσης της πράξης μεταφοράς με δελτίο TIR που πραγματοποιήθηκε καταχρηστικώς ή με δόλο, οπότε η προθεσμία ανέρχεται σε δύο έτη.

2. Η απαίτηση πληρωμής των ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, απευθύνεται προς τον εγγυοδοτικό οργανισμό όχι νωρίτερα από την παρέλευση τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο εν λόγω οργανισμός ειδοποιήθηκε ότι δεν εξοφλήθηκε η πράξη μεταφοράς με δελτίο TIR ή ότι η χορήγηση πιστοποιητικού περάτωσης της πράξης μεταφοράς με δελτίο TIR πραγματοποιήθηκε καταχρηστικώς ή με δόλο, και το αργότερο δύο έτη μετά την εν λόγω ημερομηνία. Ωστόσο, όταν πρόκειται για περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον της δικαιοσύνης εντός της προαναφερθείσας διετούς προθεσμίας, η απαίτηση πληρωμής απευθύνεται εντός προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία κατά την οποία η δικαστική απόφαση καθίσταται εκτελεστή.

3. Για την καταβολή των απαιτητών ποσών παρέχεται στον εγγυοδοτικό οργανισμό προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία που απευθύνθηκε προς αυτόν η απαίτηση πληρωμής. Ο οργανισμός επιτυγχάνει την επιστροφή των καταβληθέντων ποσών εάν εντός δύο ετών από την ημερομηνία της απαίτησης πληρωμής διαπιστωθεί, με τρόπο που ικανοποιεί τις τελωνειακές αρχές, ότι δεν σημειώθηκε καμία παρατυπία όσον αφορά τη συγκεκριμένη πράξη μεταφοράς.»

13 Το άρθρο 43 της Σύμβασης TIR προβλέπει τα εξής:

«Οι επεξηγηματικές σημειώσεις που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 6 και 7, μέρος III, δίδουν την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων της παρούσας Σύμβασης και των παραρτημάτων της. Περιλαμβάνουν επίσης ορισμένες συνιστώμενες πρακτικές.»

14 Κατά το άρθρο 48 της εν λόγω Σύμβασης:

«Καμία διάταξη της παρούσας Σύμβασης δεν αποκλείει το δικαίωμα των συμβαλλομένων μερών, τα οποία συνιστούν τελωνειακή ή οικονομική ένωση, να θεσπίζουν ειδικούς κανόνες για τις πράξεις μεταφοράς στα σημεία αναχώρησης ή προορισμού των εδαφών τους ή κατά τη διαμετακόμιση μέσω αυτών, εφόσον οι εν λόγω κανόνες δεν περιορίζουν τις διευκολύνσεις που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση.»

15 Το άρθρο 51 της Σύμβασης TIR προβλέπει τα κατωτέρω:

«Τα παραρτήματα της παρούσας Σύμβασης αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της Σύμβασης.»

16 Το παράρτημα 6 της Σύμβασης TIR περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

«Επεξηγηματικές σημειώσεις – Εισαγωγή

[…]

ii) Οι επεξηγηματικές σημειώσεις δεν τροποποιούν τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης ή των παραρτημάτων της. Απλώς προσδιορίζουν το περιεχόμενο, την έννοια και το πεδίο εφαρμογής τους,

[…]

0.8.7. ***Παράγραφος 7***

Τα μέτρα τα οποία οφείλουν να λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές για να απαιτούν την πληρωμή από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία αποτελούν τους άμεσους οφειλέτες, περιλαμβάνουν τουλάχιστον γνωστοποίηση της μη εξόφλησης της πράξης μεταφοράς με δελτίο TIR και/ή διαβίβαση της απαίτησης πληρωμής στον κάτοχο του δελτίου TIR.

[…]»

17 Το Μέρος 1 του παραρτήματος 9 της Σύμβασης TIR περιέχει το ακόλουθο χωρίο:

«1. Οι ελάχιστοι όροι και προϋποθέσεις που οφείλουν να τηρούν οι οργανισμοί προκειμένου να εξουσιοδοτηθούν από τα συμβαλλόμενα μέρη να εκδίδουν δελτία TIR και να ενεργούν ως εγγυητές σύμφωνα με το άρθρο 6 της Σύμβασης είναι:

[…]

ε) Ύπαρξη γραπτής συμφωνίας ή οποιασδήποτε άλλης νομικής πράξης μεταξύ του οργανισμού και των αρμοδίων αρχών του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο είναι εγκατεστημένος. […]

στ) Δέσμευση προβλεπόμενη στη γραπτή συμφωνία ή στην οποιαδήποτε άλλη νομική πράξη, όπως αναφέρεται στο στοιχείο (ε), ότι ο οργανισμός πρόκειται να:

[…]

iii) επαληθεύει αδιαλείπτως και ειδικότερα πριν ζητήσει την έγκριση πρόσβασης προσώπων στο καθεστώς TIR, την πλήρωση από τα πρόσωπα αυτά των ελαχίστων όρων και προϋποθέσεων που ορίζονται στο Μέρος ΙΙ του παρόντος παραρτήματος·

[…]

v) καλύπτει τις υποχρεώσεις του προς ικανοποίηση των αρμοδίων αρχών των συμβαλλομένων μερών, στο έδαφος των οποίων είναι εγκατεστημένος, μέσω ασφαλιστικής εταιρείας, ομίλου ασφαλιστών ή οικονομικού οργανισμού. […]

[…]»

18 Το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR καταργήθηκε από τις 13 Σεπτεμβρίου 2012 και αντικαταστάθηκε από διάταξη σχεδόν πανομοιότυπου περιεχομένου, η οποία περιλαμβάνεται έκτοτε στο άρθρο 11, παράγραφος 2, της εν λόγω Σύμβασης (ΕΕ 2012, L 244, σ. 1).

19 Η επεξηγηματική σημείωση σχετικά με το νέο αυτό άρθρο 11, παράγραφος 2, έχει ως εξής:

«Οι προσπάθειες που οφείλουν να καταβάλλουν οι αρμόδιες αρχές για να απαιτούν την πληρωμή από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία αποτελούν τους άμεσους οφειλέτες περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστο, την αποστολή της απαίτησης για εξόφληση στον κάτοχο του δελτίου TIR, στη διεύθυνσή του που αναγράφεται στο δελτίο TIR, ή στο πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία φέρουν την ευθύνη, εάν είναι άλλα από τον κάτοχο του δελτίου TIR, όπως αυτά προσδιορίζονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. […]»

Ο τελωνειακός κώδικας

20 Το άρθρο 91 του τελωνειακού κώδικα, το οποίο περιλαμβάνεται στο σημείο I, που επιγράφεται «Γενικές διατάξεις», του σημείου Β, που επιγράφεται «Εξωτερική διαμετακόμιση», του τμήματος 3, που επιγράφεται «Καθεστώτα αναστολής και οικονομικά τελωνειακά καθεστώτα», του κεφαλαίου 2, που επιγράφεται «Τελωνειακά καθεστώτα», του τίτλου IV, που επιγράφεται «Τελωνειακοί προορισμοί», του εν λόγω κώδικα, προβλέπει τα εξής:

«1. Το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης επιτρέπει την κυκλοφορία μεταξύ δύο σημείων του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας:

α) μη κοινοτικών εμπορευμάτων, χωρίς τα εμπορεύματα αυτά να υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις ούτε σε μέτρα εμπορικής πολιτικής·

[…]

2. Η κυκλοφορία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 πραγματοποιείται:

α) είτε υπό το καθεστώς της εξωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης,

β) είτε βάσει δελτίων TIR (Σύμβασης TIR), υπό τον όρο ότι:
1) η μεταφορά έχει αρχίσει ή πρόκειται να περατωθεί εκτός της Κοινότητας

[…]».

21 Το άρθρο 92 του τελωνειακού κώδικα, το οποίο περιλαμβάνεται στο ίδιο αυτό σημείο I, προβλέπει τα κατωτέρω:

«1. Το καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης λήγει και οι υποχρεώσεις του δικαιούχου του καθεστώτος εκπληρώνονται όταν τα εμπορεύματα που υπάγονται στο καθεστώς αυτό και τα απαιτούμενα έγγραφα προσκομισθούν στο τελωνείο προορισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω καθεστώτος.

2. Οι τελωνειακές αρχές εκκαθαρίζουν το καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης όταν είναι σε θέση να ορίσουν, με βάση τη σύγκριση των στοιχείων που διατίθενται στο τελωνείο αναχώρησης και των στοιχείων που διατίθενται στο τελωνείο προορισμού, ότι το καθεστώς έχει λήξει σύμφωνα με τον ορθό τρόπο.»

22 Το άρθρο 96 του τελωνειακού κώδικα, το οποίο περιλαμβάνεται στο σημείο II, που επιγράφεται «Ειδικές διατάξεις σχετικά με την εξωτερική κοινοτική διαμετακόμιση», του σημείου Β του τμήματος 3 του κεφαλαίου 2 του τίτλου IV του κώδικα αυτού, προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Ο κυρίως υπόχρεος είναι ο υποκείμενος στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης και οφείλει:

α) να προσκομίζει προς έλεγχο ανέπαφα τα εμπορεύματα στο τελωνείο προορισμού μέσα στην καθορισμένη προθεσμία και να έχει τηρήσει τα μέτρα διαπίστωσης της ταυτότητάς τους, τα οποία έχουν ληφθεί από τις τελωνειακές αρχές·

β) να τηρεί τις οικείες διατάξεις του καθεστώτος της κοινοτικής διαμετακόμισης.

2. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων του κυρίως υποχρέου που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο μεταφορέας ή παραλήπτης εμπορευμάτων που δέχεται εμπορεύματα, γνωρίζοντας ότι έχουν τεθεί υπό καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης, οφείλει επίσης να τα προσκομίσει ανέπαφα στο τελωνείο προορισμού εντός της καθορισμένης προθεσμίας και να έχει τηρήσει τα μέτρα διαπίστωσης της ταυτότητάς τους τα οποία έχουν λάβει οι τελωνειακές αρχές.»

23 Τα άρθρα 201 έως 216 του τελωνειακού κώδικα συναποτελούν το κεφάλαιο 2 του τίτλου VII «Τελωνειακή οφειλή» του εν λόγω κώδικα, το οποίο επιγράφεται «Γένεση της τελωνειακής οφειλής».

24 Κατά το άρθρο 203 του κώδικα αυτού:

«1. Τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή γεννάται:

– από την [απομάκρυνση] υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση.

2. Η τελωνειακή οφειλή γεννάται τη στιγμή κατά την οποία το εμπόρευμα [απομακρύνεται] από την τελωνειακή επιτήρηση.

3. Οφειλέτες είναι:

– το πρόσωπο που [απομάκρυνε] το εμπόρευμα από την τελωνειακή επιτήρηση,

– τα πρόσωπα που συνήργησαν στην [απομάκρυνση], ενώ γνώριζαν ή λογικά όφειλαν να γνωρίζουν ότι επρόκειτο για [απομάκρυνση] του εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση,

– τα πρόσωπα που απέκτησαν ή κατείχαν το εν λόγω εμπόρευμα, και που γνώριζαν ή λογικά όφειλαν να γνωρίζουν, τη στιγμή της απόκτησης ή παραλαβής του εμπορεύματος, ότι επρόκειτο για εμπόρευμα που είχε [απομακρυνθεί] από την τελωνειακή επιτήρηση,

καθώς και

– ενδεχομένως, το πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση ή από τη χρησιμοποίηση του τελωνειακού καθεστώτος υπό το οποίο έχει τεθεί.»

25 Το άρθρο 213 του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«Σε περίπτωση περισσοτέρων οφειλετών για την αυτή τελωνειακή οφειλή, υπέχουν όλοι αλληλέγγυα υποχρέωση για την πληρωμή της εν λόγω οφειλής.»

Ο κανονισμός εφαρμογής

26 Τα άρθρα 454, 455, 455α και 457 του κανονισμού εφαρμογής περιλαμβάνονται στο τμήμα 2, που επιγράφεται «Καθεστώς TIR», του κεφαλαίου 9, που επιγράφεται «Μεταφορές που πραγματοποιούνται με το καθεστώς TIR ή με το καθεστώς ATA», του τίτλου II, που επιγράφεται «Τελωνειακός χαρακτήρας των εμπορευμάτων και διαμετακόμιση», του μέρους II, που επιγράφεται «Τελωνειακοί προορισμοί», του κανονισμού αυτού.

27 Το άρθρο 454 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος εφαρμόζονται στις μεταφορές που πραγματοποιούνται υπό την κάλυψη δελτίων TIR, εφόσον οφείλονται εισαγωγικοί δασμοί ή άλλες επιβαρύνσεις στο εσωτερικό της Κοινότητας.»

28 Το άρθρο 455 του κανονισμού εφαρμογής έχει ως ακολούθως:

«1. Οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους προορισμού ή εξόδου επιστρέφουν αμέσως το αντίτυπο αριθ. 2 του δελτίου TIR στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισόδου ή αναχώρησης εντός μέγιστης προθεσμίας ενός μηνός από τη λήξη της πράξης TIR.

2. Σε περίπτωση μη επιστροφής του αντιτύπου αριθ. 2 του δελτίου TIR στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισόδου ή αναχώρησης εντός προθεσμίας δύο μηνών από την ημερομηνία αποδοχής του δελτίου TIR, οι εν λόγω αρχές ενημερώνουν τον οικείο εγγυοδοτικό οργανισμό με την επιφύλαξη της γνωστοποίησης που πρέπει να υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, της Σύμβασης TIR.

Ενημερώνουν επίσης τον κάτοχο του δελτίου TIR και καλούν τόσο αυτόν τον τελευταίο όσο και τον οικείο εγγυοδοτικό οργανισμό να υποβάλουν την απόδειξη για την περάτωση της πράξης TIR.

3. Η απόδειξη που αναφέρεται στην παράγραφο [2] μπορεί να συνίσταται στην υποβολή, κατά τρόπο ικανοποιητικό για τις τελωνειακές αρχές, εγγράφου που έχουν επικυρώσει οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους προορισμού ή εξόδου, που προσδιορίζει τα εν λόγω εμπορεύματα βεβαιώνοντας ότι προσκομίστηκαν στο τελωνείο προορισμού ή εξόδου.

[…]»

29 Το άρθρο 455α του κανονισμού εφαρμογής ορίζει ότι:

«1. Όταν, τέσσερις μήνες μετά την ημερομηνία αποδοχής του δελτίου TIR, οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισόδου ή αναχώρησης δεν διαθέτουν απόδειξη για λήξη του καθεστώτος, κινούν αμέσως διαδικασία έρευνας, ώστε να συγκεντρώσουν τις αναγκαίες πληροφορίες για την εξόφληση της πράξης TIR ή, σε περίπτωση σχετικής αδυναμίας, να προσδιορίσουν τους όρους γένεσης της τελωνειακής οφειλής, να προσδιορίσουν τον οφειλέτη και να προσδιορίσουν τις τελωνειακές αρχές που είναι αρμόδιες για τον καταλογισμό.

Η διαδικασία αυτή κινείται αμέσως, αν οι τελωνειακές αρχές έχουν πληροφορίες αρκετά νωρίς ή αν έχουν υποψίες ότι η πράξη TIR δεν περατώθηκε.

[…]

3. Για να αναληφθεί διαδικασία έρευνας, οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους αναχώρησης απευθύνουν σχετική αίτηση συνοδευόμενη από όλες τις αναγκαίες πληροφορίες στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους προορισμού ή εξόδου.

4. Οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους προορισμού ή εξόδου ανταποκρίνονται αμέσως στο σχετικό αίτημα.

[…]»

30 Το άρθρο 457 του κανονισμού εφαρμογής προβλέπει τα κατωτέρω:

«1. Για την εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 4, της Σύμβασης TIR, όταν πράξη TIR λαμβάνει χώρα στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, κάθε εγγυοδοτικός οργανισμός, εγκατεστημένος στην Κοινότητα, μπορεί να καταστεί υπεύθυνος για την πληρωμή της τελωνειακής οφειλής που αναλογεί στα εμπορεύματα που αποτελούν το αντικείμενο αυτής της πράξης, μέχρι του ποσού των 60 000 ευρώ ανά δελτίο TIR ή ισότιμου ποσού εκφρασμένου σε εθνικό νόμισμα.

2. Ο εγγυοδοτικός οργανισμός, που είναι εγκατεστημένος στο αρμόδιο για την είσπραξη κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 215 του κώδικα, είναι υπεύθυνος για την πληρωμή του ποσού της τελωνειακής οφειλής, για το οποίο έχει παράσχει εγγύηση.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

31 Στις 11 Νοεμβρίου 2008, κινήθηκε διαδικασία διαμετακόμισης βάσει δελτίου TIR με σημείο αφετηρίας το τελωνείο του Kapitan Andreevo (Βουλγαρία) από τη Sargut, εταιρία περιορισμένης ευθύνης με έδρα την Τουρκία η οποία είχε ταυτοχρόνως την ιδιότητα του κατόχου του εν λόγω δελτίου και του μεταφορέα του οικείου εμπορεύματος. Ως δηλωθείς τόπος προορισμού αναγραφόταν ένα τελωνείο της Ρουμανίας.

32 Δεδομένου ότι δεν έλαβαν καμία πληροφορία σχετικά με την περάτωση της εν λόγω πράξης μεταφοράς βάσει δελτίου TIR, οι βουλγαρικές τελωνειακές αρχές απευθύνθηκαν στις 29 Απριλίου 2009 στις αντίστοιχες ρουμανικές κινώντας, δυνάμει του άρθρου 455α του κανονισμού εφαρμογής, διαδικασία έρευνας σχετική με την εξόφληση της εν λόγω πράξης. Με την απάντησή τους, οι ρουμανικές τελωνειακές αρχές επισήμαναν ότι δεν τους είχαν προσκομιστεί ούτε τα οικεία εμπορεύματα ούτε το δελτίο TIR και ότι αδυνατούσαν να συλλέξουν σχετικές πληροφορίες.

33 Στις 8 Ιουλίου 2009, το τελωνείο του Kapitan Andreevo απέστειλε προς έλεγχο στις ρουμανικές τελωνειακές αρχές αντίγραφο του αντιτύπου υπ' αριθ. 2 του δελτίου TIR το οποίο του είχε υποβάλει εν τω μεταξύ η Sargut. Με την απάντησή τους, η οποία περιήλθε στις βουλγαρικές αρχές στις 28 Αυγούστου 2009, οι ρουμανικές αρχές επισήμαναν ότι το εν λόγω αντίτυπο δεν είχε υποβληθεί στο τελωνείο προορισμού και ότι το προσκομισθέν έγγραφο φαινόταν μη γνήσιο ή πλαστογραφημένο.

34 Στις 10 Σεπτεμβρίου 2009, ο διευθυντής του τελωνείου του Kapitan Andreevo εξέδωσε απόφαση με την οποία προσδιόρισε το ύψος της οφειλής της Sargut λόγω τελωνειακών δασμών και ΦΠΑ που απέφυγε να καταβάλει η εταιρία αυτή, καθώς και τους νόμιμους τόκους υπερημερίας επί των ποσών αυτών. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε τόσο στη Sargut όσο και στην Aebtri.

35 Μετά την απόρριψη της διοικητικής προσφυγής κατά της ανωτέρω απόφασης από τον διευθυντή του Mitnitsa Svilengrad (τελωνείου του Svilengrad, Βουλγαρία), η Sargut άσκησε προσφυγή στις 27 Οκτωβρίου 2009 ενώπιον του Administrativen sad Haskovo (διοικητικού πρωτοδικείου του Haskovo, Βουλγαρία), η οποία έγινε δεκτή με απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2010. Με απόφαση της 2ας Νοεμβρίου 2010, το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) αναίρεσε την απόφαση αυτή και απέρριψε την προσφυγή της Sargut, αφού επιβεβαίωσε το βάσιμο της απόφασης της 10ης Σεπτεμβρίου 2009.

36 Με έγγραφο της 15ης Νοεμβρίου 2010, η Aebtri κλήθηκε να εξοφλήσει την οφειλή, όπερ παρέλειψε να πράξει εντός της προς τούτο ταχθείσας τρίμηνης προθεσμίας του άρθρου 11, παράγραφος 3, της Σύμβασης TIR.

37 Στις 7 Ιουνίου 2011, ο διευθυντής του τελωνείου του Svilengrad ζήτησε από την αρμόδια περιφερειακή διεύθυνση της Natsionalna agentsia za prihodite (εθνική υπηρεσία δημοσίων εσόδων, Βουλγαρία) να κινήσει κατά της Sargut διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης της απόφασης της 10ης Σεπτεμβρίου 2009. Αφότου η εν λόγω αρχή γνωστοποίησε στον διευθυντή του τελωνείου του Svilengrad ότι δεν είχε εφαρμοστεί κανένα μέτρο κατάσχεσης και ότι δεν είχε εισπραχθεί κανένα ποσό προς εξόφληση της επίμαχης στην κύρια δίκη οφειλής, ο τελευταίος εξέδωσε εις βάρος της Aebtri, στις 5 Σεπτεμβρίου 2012, απόφαση περί αναγκαστικής είσπραξης των εν λόγω ποσών, επιβεβαιωθείσα, κατόπιν άσκησης διοικητικής προσφυγής, με απόφαση του προϊσταμένου της τελωνειακής υπηρεσίας.

38 Η Aebtri άσκησε κατά της τελευταίας αυτής απόφασης προσφυγή προς στήριξη της οποίας προέβαλε παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR, δεδομένου ότι οι βουλγαρικές αρχές δεν μερίμνησαν για την προηγούμενη είσπραξη της οφειλής από τους πρωτοφειλέτες.

39 Η προσφυγή αυτή απορρίφθηκε με απόφαση του Administrativen sad Haskovo (διοικητικού πρωτοδικείου του Haskovo), το οποίο έκρινε, αφενός, ότι η τελωνειακή αρχή είχε καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την είσπραξη της οφειλής από τη Sargut και, αφετέρου, ότι, καθόσον η πράξη διαμετακόμισης δεν ολοκληρώθηκε νομοτύπως, δεν είχε αποδειχθεί ότι το εμπόρευμα έφθασε στον παραλήπτη του και ότι ο τελευταίος όφειλε να επιβεβαιώσει στο τελωνείο προορισμού την παραλαβή του εμπορεύματος αυτού.

40 Η Aebtri άσκησε αναίρεση κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον του Varhoven administrativen sad (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου), το οποίο επισημαίνει καταρχάς ότι, μολονότι εκτιμά ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ερμηνεύσει τις κρίσιμες διατάξεις της Σύμβασης TIR, εντούτοις κρίνει αναγκαίο να βεβαιωθεί επί του σημείου αυτού υποβάλλοντάς του σχετικό ερώτημα.

41 Εν συνεχεία, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι τηρήθηκαν στη συγκεκριμένη περίπτωση οι προθεσμίες που τάσσει το άρθρο 11, παράγραφοι 1 και 2, της Σύμβασης TIR προκειμένου να ειδοποιηθεί ο εγγυοδοτικός οργανισμός για τη μη εξόφληση, αφενός, και να απευθυνθεί σε αυτόν η απαίτηση πληρωμής, αφετέρου. Παρά ταύτα, εκφράζει αμφιβολίες ως προς το ζήτημα αν οι τελωνειακές αρχές εκπλήρωσαν την υποχρέωση που τους επέβαλε το άρθρο 8, παράγραφος 7, της ίδιας Σύμβασης να απαιτήσουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την καταβολή των επίμαχων ποσών από τον κάτοχο του δελτίου TIR ως άμεσο οφειλέτη των ποσών αυτών, προτού τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

42 Το εν λόγω δικαστήριο εκθέτει συναφώς ότι, σύμφωνα με την ερμηνευτική απόφαση της ολομέλειας του ίδιου αυτού δικαστηρίου της 25ης Μαρτίου 2003, «[όταν] οι απαιτήσεις του άρθρου 8, παράγραφοι 1 και 2, της Σύμβασης [TIR] καθίστανται απαιτητές, οι τελωνειακές αρχές μπορούν να αξιώσουν την καταβολή τους από τον εγγυοδοτικό οργανισμό, εφόσον έχει ληφθεί κάθε δυνατό μέτρο για την ανάκτηση των ποσών από τους διαμένοντες στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή πρωτοφειλέτες».

43 Εντούτοις, μετά την έκδοση της ανωτέρω ερμηνευτικής απόφασης, διαπιστώθηκε ότι το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο), συνεδριάζον υπό διαφορετικούς σχηματισμούς και αποφαινόμενο σε τελευταίο βαθμό, έδωσε αποκλίνουσες λύσεις στο ζήτημα αν είχαν ληφθεί τέτοια μέτρα σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη.

44 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει σε διάφορα αποδεικτικά στοιχεία προσκομισθέντα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της απόφασης της 5ης Σεπτεμβρίου 2012. Συναφώς, μνημονεύει μεταξύ άλλων μια διεθνή φορτωτική σχετική με τη μεταφορά των επίμαχων εμπορευμάτων, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός του δελτίου TIR καθώς και ο αριθμός του οικείου μεταφορικού οχήματος και γίνεται μνεία της Irem Corporation SRL Romania ως παραλήπτριας των εν λόγω εμπορευμάτων και η οποία φέρει την υπογραφή και τη σφραγίδα της τελευταίας, καθώς και μνεία της 13ης Νοεμβρίου 2008 ως ημερομηνίας παραλαβής. Το εν λόγω δικαστήριο κάνει επίσης μνεία ενός «εγγράφου διεθνούς μεταφοράς» των οικείων εμπορευμάτων το οποίο φέρει τη σφραγίδα

του μεταφορέα, εν προκειμένω της Sargut, την υπογραφή και τη σφραγίδα της Irem Corporation που έχουν τεθεί κατά την ίδια αυτή ημερομηνία, καθώς και δήλωση παραλαβής του εμπορεύματος με τη σφραγίδα και την υπογραφή της τελευταίας αυτής εταιρίας.

45 Κατά το αιτούν δικαστήριο, από τα διάφορα αυτά έγγραφα είναι δυνατό να συναχθεί ότι το επίμαχο εμπόρευμα παραλήφθηκε από την Irem Corporation και ότι η τελευταία γνώριζε, κατά τον χρόνο της παραλαβής, ότι το εν λόγω εμπόρευμα είχε μεταφερθεί βάσει δελτίου TIR. Αντιθέτως, από κανένα στοιχείο δεν αποδείχθηκε ότι είχε πραγματοποιηθεί διασάφηση του εμπορεύματος στο γραφείο του τελωνείου προορισμού.

46 Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο είναι της γνώμης ότι το Administrativen sad Haskovo (διοικητικό πρωτοδικείο του Haskovo) όφειλε να έχει κρίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 96, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, είχε γεννηθεί υποχρέωση του παραλήπτη του εμπορεύματος να προσκομίσει ο ίδιος το εν λόγω εμπόρευμα στο τελωνείο προορισμού. Το τελωνείο όμως αυτό επιβεβαίωσε ότι, εν προκειμένω, δεν του προσκομίσθηκαν ούτε το εμπόρευμα ούτε το δελτίο TIR.

47 Ανακύπτει, στο μέτρο αυτό, το ζήτημα αν πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο εν λόγω παραλήπτης γνώριζε ή όφειλε ευλόγως να γνωρίζει ότι το εμπόρευμα έχει απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση, με συνέπεια αυτός να καταστεί πρωτοφειλέτης της οφειλής κατά την έννοια της τρίτης περίπτωσης του άρθρου 203, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, ανακύπτει δε επίσης το ζήτημα μήπως, εξ αυτού του λόγου, οι τελωνειακές αρχές δεν υποχρεούνταν να απαιτήσουν την καταβολή της οφειλής από τον εν λόγω παραλήπτη προτού την απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

48 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι το Δικαστήριο αρμόδιο να ερμηνεύει με τρόπο δεσμευτικό για τα δικαστήρια των κρατών μελών και προς αποφυγή εκδόσεως αντίθετων δικαστικών αποφάσεων [τη Σύμβαση TIR], οσάκις ανακύπτει ζήτημα ρυθμιζόμενο από τα άρθρα 8 και 11 της εν λόγω συμβάσεως, ώστε να κριθεί εάν ο εγγυοδοτικός οργανισμός υπέχει ευθύνη και από το άρθρο 457, παράγραφος 2, του [κανονισμού εφαρμογής];

2) Επιτρέπει η ερμηνεία του άρθρου 457, παράγραφος 2, του [κανονισμού εφαρμογής], σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 7 (νυν άρθρο 11, παράγραφος 2), της [Σύμβασης TIR] και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις, να συναχθεί ότι σε περιπτώσεις όπως η προκείμενη οι τελωνειακές αρχές [πρέπει να] απαιτούν, στο μέτρο του δυνατού, την πληρωμή των αναφερόμενων στο άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, [της Σύμβασης TIR] ποσών, σε περίπτωση που αυτά καταστούν απαιτητά, από τον κάτοχο του δελτίου TIR, πρωτοφειλέτη των εν λόγω ποσών, προτού τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό;

3) Τεκμαίρεται, ενδεχομένως, μόνον από το γεγονός ότι ο παραλήπτης που απέκτησε ή κατέχει εμπόρευμα για το οποίο γνώριζε ότι έχει μεταφερθεί βάσει των δελτίων TIR –χωρίς όμως να έχει διευκρινισθεί εάν προσκομίστηκε ανέπαφο στο τελωνείο προορισμού ούτε εάν έχει γίνει εκεί η σχετική διασάφηση– ότι ο εν λόγω παραλήπτης είναι το πρόσωπο που έπρεπε να γνωρίζει ότι το εμπόρευμα έχει απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση και ως εκ τούτου πρέπει να θεωρηθεί από κοινού και εις ολόκληρον υπεύθυνος κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, σε συνδυασμό με το άρθρο 213, του [τελωνειακού κώδικα];

4) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα, μπορεί να θεωρηθεί ότι η παράλειψη της τελωνειακής διοικήσεως να απαιτήσει την εξόφληση της τελωνειακής οφειλής από τον εν λόγω παραλήπτη έχει ως αποτέλεσμα να αποκλείεται η προβλεπόμενη και στο άρθρο 457, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής του τελωνειακού κώδικα ευθύνη του εγγυοδοτικού οργανισμού κατά το άρθρο 1, στοιχείο [ιστ'], της [Σύμβασης TIR];»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

49 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις επί της ερμηνείας των άρθρων 8 και 11 της Σύμβασης TIR.

50 Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μια διεθνής συμφωνία συναφθείσα από την Ένωση συνιστά πράξη εκδοθείσα από ένα εκ των θεσμικών της οργάνων κατά την έννοια του άρθρου 267, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, οι δε διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας αποτελούν, από την ημερομηνία θέσης της σε ισχύ, αναπόσπαστο τμήμα της έννομης τάξης της Ένωσης, με συνέπεια το Δικαστήριο να είναι αρμόδιο να αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις επί της ερμηνείας της συμφωνίας αυτής (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 30ής Απριλίου 1974, Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, σκέψεις 3 έως 6, καθώς και της 4ης Μαΐου 2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, σκέψη 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

51 Όπως επισημάνθηκε με τις σκέψεις 1 έως 3 της παρούσας απόφασης, η Σύμβαση TIR, στην οποία όλα τα κράτη μέλη είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη, εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με τον κανονισμό 2112/78 και τέθηκε σε ισχύ για την Κοινότητα στις 20 Ιουνίου 1983.

52 Όσον αφορά, πιο συγκεκριμένα, τις διατάξεις των άρθρων 8 και 11 της Σύμβασης TIR στις οποίες αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο με το ερώτημά του, υπενθυμίζεται ότι οι εν λόγω διατάξεις αφορούν κατ' ουσίαν την ευθύνη των εγγυοδοτικών οργανισμών σχετικά με την καταβολή εισαγωγικών δασμών και φόρων στις περιπτώσεις παρατυπιών στο πλαίσιο πράξης μεταφοράς βάσει δελτίου TIR και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές μπορούν να επικαλεστούν την ευθύνη αυτή. Επομένως, οι ανωτέρω διατάξεις αποβλέπουν ουσιαστικά στη διασφάλιση της είσπραξης των τελωνειακών δασμών, διευκολύνοντας ταυτοχρόνως τις τελωνειακές διαδικασίες εξωτερικής διαμετακόμισης εμπορευμάτων.

53 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ερμηνεύει τα άρθρα 8 και 11 της Σύμβασης TIR, τα οποία συνιστούν διατάξεις σχετικές με τελωνειακά θέματα επί του περιεχομένου των οποίων το Δικαστήριο έχει άλλωστε ήδη αποφανθεί με προδικαστικές αποφάσεις (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 23ης Σεπτεμβρίου 2003, BGL, C-78/01, EU:C:2003:490, σκέψεις 47 και 70, της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-105/02, EU:C:2006:637, σκέψεις 80 και 82, της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-377/03, EU:C:2006:638, σκέψεις 67 έως 70, 86 και 88, καθώς και της 14ης Μαΐου 2009, Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely, C-161/08, EU:C:2009:308, σκέψεις 34 έως 36).

54 Επομένως, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο πρώτο ερώτημα είναι ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις επί της ερμηνείας των άρθρων 8 και 11 της Σύμβασης TIR.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

55 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 457, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, οι τελωνειακές αρχές έχουν εκπληρώσει την επιβαλλόμενη από τη δεύτερη εκ των ανωτέρω διατάξεων υποχρέωση να απαιτήσουν την καταβολή των εισαγωγικών δασμών και φόρων, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, από τον κάτοχο του δελτίου TIR ως άμεσο οφειλέτη των ποσών αυτών, προτού τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

56 Υπενθυμίζεται, προκαταρκτικώς, ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του εγγυοδοτικού οργανισμού διέπονται, ταυτόχρονα, από τη Σύμβαση TIR, από την κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης και από την υπαγόμενη στο εθνικό δίκαιο σύμβαση εγγυοδοσίας την οποία έχει συνάψει ο οργανισμός αυτός με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-377/03, EU:C:2006:638, σκέψη 84 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

57 Εν προκειμένω, το προδικαστικό ερώτημα αποβλέπει στο να καθοριστούν οι ενέργειες στις οποίες οφείλουν να προβαίνουν οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές έναντι του κατόχου δελτίου TIR υπό την ιδιότητά του ως άμεσου οφειλέτη δασμών και φόρων, οφειλόμενων λόγω παρατυπίας σχετικής με πράξη μεταφοράς βάσει δελτίου TIR, προτού μπορέσουν να αξιώσουν την καταβολή των ποσών αυτών από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

58 Η Σύμβαση TIR περιλαμβάνει μια διάταξη που αφορά ειδικά την προβληματική αυτή και η οποία, ως εκ τούτου, πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά προτεραιότητα. Συγκεκριμένα, το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης αυτής προβλέπει ότι, «οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να απαιτούν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την πληρωμή [των οικείων ποσών] από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία οφείλουν αμέσως τα εν λόγω ποσά, πριν να τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό».

59 Όσον αφορά την κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης, επισημαίνεται ότι, μολονότι τόσο ο τελωνειακός κώδικας όσο και ο κανονισμός εφαρμογής περιλαμβάνουν διατάξεις ενσωμάτωσης του καθεστώτος που προβλέπει η Σύμβαση TIR στην εν λόγω ρύθμιση, διευκρινίζοντας ταυτοχρόνως ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος αυτού, εντούτοις οι εν λόγω διατάξεις δεν περιλαμβάνουν κανένα ενδεικτικό στοιχείο ως προς τα συγκεκριμένα μέτρα που οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να λαμβάνουν προκειμένου να απαιτούν την καταβολή των επίμαχων ποσών από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που είναι άμεσοι οφειλέτες, προτού τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

60 Συγκεκριμένα, μολονότι το άρθρο 457, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής στο οποίο αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο με το ερώτημά του επιβεβαιώνει εκ νέου με σαφήνεια την αρχή της ευθύνης του εγγυοδοτικού οργανισμού για την καταβολή του ασφαλιζόμενου ποσού της τελωνειακής οφειλής, εντούτοις η ίδια αυτή διάταξη δεν περιέχει καμία ένδειξη διαδικαστικής φύσης που να αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να απευθυνθεί τέτοια απαίτηση πληρωμής προς τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

61 Κατόπιν των ανωτέρω, η εξέταση πρέπει εν προκειμένω να περιοριστεί στο περιεχόμενο του άρθρου 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR.

62 Όσον αφορά την ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, μια διεθνής συνθήκη πρέπει να ερμηνεύεται βάσει του γράμματός της και με γνώμονα τους σκοπούς της. Το άρθρο 31 της Σύμβασης της Βιέννης, της 23ης Μαΐου 1969, περί του δικαίου των συνθηκών, καθώς και το ταυτάριθμο άρθρο της Σύμβασης της Βιέννης, της 21ης Μαρτίου 1986, περί του δικαίου των συνθηκών μεταξύ κρατών και διεθνών οργανισμών ή μεταξύ διεθνών οργανισμών, αποτελούν διατάξεις οι οποίες καταγράφουν το γενικό διεθνές εθιμικό δίκαιο, διευκρινίζοντας συναφώς ότι οι συμφωνίες πρέπει να ερμηνεύονται με καλή πίστη, σύμφωνα με τη συνήθη έννοια που αποδίδεται στους όρους τους σε συνάρτηση με τα συμφραζόμενα, και υπό το πρίσμα του αντικειμένου και του σκοπού τους (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA και ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

63 Εν προκειμένω, επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι η Σύμβαση TIR περιλαμβάνει, στο παράρτημά της 6, επεξηγηματικές σημειώσεις οι οποίες, όπως διευκρινίζει το άρθρο 43 της εν λόγω Σύμβασης, δίδουν την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων της Σύμβασης αυτής. Το άρθρο 51 της ίδιας Σύμβασης προβλέπει με τη σειρά του ότι τα παραρτήματά της αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της. Τέλος, όπως προκύπτει από το σημείο ii της εισαγωγής των επεξηγηματικών σημειώσεων η οποία περιλαμβάνεται στο

παράρτημα 6 της εν λόγω Σύμβασης, οι επεξηγηματικές σημειώσεις δεν τροποποιούν τις διατάξεις της ίδιας Σύμβασης, αλλά απλώς προσδιορίζουν το περιεχόμενο, την έννοια και το πεδίο εφαρμογής τους.

64 Εκτός αυτού, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου επέλευσης των πραγματικών περιστατικών στην υπόθεση της κύριας δίκης, πρέπει εν προκειμένω να συνεκτιμηθεί η επεξηγηματική σημείωση σχετικά με το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR, η οποία παρατίθεται στην σκέψη 16 της παρούσας απόφασης. Αντιθέτως, δεδομένου ότι δεν έχει εφαρμογή ratione temporis η επεξηγηματική σημείωση σχετικά με το άρθρο 11, παράγραφος 2, της ίδιας αυτής Σύμβασης, όπως ισχύει από την 13η Σεπτεμβρίου 2012, η οποία παρατίθεται στην σκέψη 19 της παρούσας απόφασης και την οποία το αιτούν δικαστήριο επίσης μνημονεύει με το ερώτημά του, η επεξηγηματική αυτή σημείωση δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της υπόθεσης της κύριας δίκης.

65 Όσον αφορά, καταρχάς, το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR, η οποία πρέπει εκ προοιμίου να υπομνησθεί ότι συντάχθηκε στην αγγλική, γαλλική και ρωσική γλώσσα, με κάθε κείμενο να είναι αυθεντικό, η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι, όταν οι δασμοί και οι φόροι που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 8 της εν λόγω Σύμβασης καθίστανται απαιτητοί, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, «να απαιτούν την πληρωμή τους» από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία οφείλουν αμέσως τα εν λόγω ποσά, πριν να τα «απαιτήσουν» από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

66 Διαπιστώνεται όμως ότι οι εκφράσεις «requérir le paiement» και «require payment», οι οποίες χρησιμοποιούνται αντιστοίχως στη γαλλική και στην αγγλική απόδοση του άρθρου 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR, δεν είναι ούτε σαφείς ούτε μονοσήμαντες, ειδικότερα δε όσον αφορά τη φύση των συγκεκριμένων πράξεων που ενδέχεται να συνεπάγονται εκ μέρους των ενδιαφερόμενων αρμόδιων αρχών.

67 Από την πλευρά της, η επεξηγηματική σημείωση σχετικά με το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR διευκρινίζει ότι τα μέτρα τα οποία οφείλουν να λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές για να απαιτούν τέτοια πληρωμή πρέπει να περιλαμβάνουν «τουλάχιστον» «γνωστοποίηση της μη εξόφλησης της πράξης μεταφοράς βάσει δελτίου TIR και/ή διαβίβαση της απαίτησης πληρωμής στον κάτοχο του δελτίου TIR».

68 Επομένως, μολονότι η εν λόγω επεξηγηματική σημείωση υποδηλώνει, σαφέστερα από το κείμενο καθεαυτό του άρθρου 8, παράγραφος 7, ότι μπορεί ενδεχομένως να αρκεί, για να απαιτηθεί η καταβολή από τον άμεσο οφειλέτη της οφειλής, να έχει διαβιβαστεί στο πρόσωπο αυτό γνωστοποίηση της μη εξόφλησης και/ή απαίτηση πληρωμής, μένει εντούτοις να διευκρινιστεί, δεδομένου ότι στη σημείωση αυτή χρησιμοποιείται ο όρος «τουλάχιστον», αν, και υπό ποιες προϋποθέσεις, η τήρηση του κανόνα που θέτει το εν λόγω άρθρο 8, παράγραφος 7, θα μπορούσε να επιβάλλει στις αρμόδιες τελωνειακές αρχές την υποχρέωση να βαίνουν πέραν των κατ' αυτόν τον τρόπο οριζόμενων ελάχιστων απαιτήσεων.

69 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ούτε το κείμενο του άρθρου 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR ούτε αυτό της επεξηγηματικής σημείωσης σχετικά με τη διάταξη αυτή παρέχουν αφεαυτών τη δυνατότητα καθορισμού των συγκεκριμένων ενεργειών στις οποίες οφείλουν να προβούν οι τελωνειακές αρχές έναντι του άμεσου οφειλέτη προκειμένου να εκπληρώσουν την υποχρέωση που τους επιβάλλει το εν λόγω άρθρο 8, παράγραφος 7.

70 Όσον αφορά, εν συνεχεία, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 8, παράγραφος 7, η εν λόγω διάταξη πρέπει, προς τον σκοπό της ερμηνείας της, να εξεταστεί σε σχέση με τη γενική οικονομία της Σύμβασης της οποίας αποτελεί μέρος καθώς και με το σύνολο των διατάξεων που περιλαμβάνονται στην τελευταία (βλ., συναφώς, απόφαση της 30ής Απριλίου 1974, Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, σκέψη 10).

71 Συναφώς, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι το άρθρο 4 της Σύμβασης TIR προβλέπει ότι τα εμπορεύματα που μεταφέρονται στο πλαίσιο του καθεστώτος TIR το οποίο αυτή θεσπίζει δεν υπόκεινται σε πληρωμή ή παρακαταθήκη των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων στα τελωνεία διέλευσης.

72 Όπως έχει ήδη υπογραμμίσει το Δικαστήριο, για την εφαρμογή των διευκολύνσεων αυτών, η εν λόγω Σύμβαση απαιτεί μεταξύ άλλων οι μεταφορές να γίνονται υπό την εγγύηση εγκεκριμένων από τα συμβαλλόμενα μέρη οργανισμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου της 6 (βλ., συναφώς, απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2003, BGL, C-78/01, EU:C:2003:490, σκέψη 5).

73 Εκτός αυτού, από το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Σύμβασης TIR προκύπτει ότι η εξουσιοδότηση ενός οργανισμού να εκδίδει δελτία TIR και η διατήρηση της εξουσιοδότησης αυτής εξαρτώνται μεταξύ άλλων από την προϋπόθεση της τήρησης εκ μέρους του εν λόγω οργανισμού των ελάχιστων όρων και προϋποθέσεων που περιέχονται στο παράρτημα 9, μέρος I, της εν λόγω Σύμβασης. Όπως προκύπτει από το σημείο 1, στοιχείο στ′, περιπτώσεις iii και v, του εν λόγω μέρους I, στους ως άνω όρους και προϋποθέσεις περιλαμβάνονται οι δεσμεύσεις του εν λόγω οργανισμού, αφενός, να επαληθεύει αδιαλείπτως, και ειδικότερα πριν ζητήσει την έγκριση πρόσβασης προσώπων στο καθεστώς TIR, την πλήρωση από τα πρόσωπα αυτά των ελαχίστων όρων και προϋποθέσεων που ορίζονται στο Μέρος II του παραρτήματος 9 της Σύμβασης TIR, και, αφετέρου, να καλύπτει τις υποχρεώσεις του μέσω ασφαλιστικής εταιρείας, ομίλου ασφαλιστών ή οικονομικού οργανισμού.

74 Επομένως, η εγγύηση που απαιτείται από τον εξουσιοδοτημένο οργανισμό αποβλέπει στο να διασφαλίσει και συγχρόνως να διευκολύνει την πραγματική είσπραξη των μη καταβληθέντων δασμών και φόρων από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές, όταν έχει σημειωθεί κατάχρηση των διευκολύνσεων που υπενθυμίζονται με τη σκέψη 71 της παρούσας απόφασης, καθιστώντας παραλλήλως περισσότερο υπεύθυνο τον εν λόγω οργανισμό όσον αφορά την προσήκουσα εκπλήρωση των ειδικών υποχρεώσεων που υπέχει στο πλαίσιο εφαρμογής του καθεστώτος TIR.

75 Από τα ανωτέρω συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι η επιταγή του άρθρου 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR να απαιτείται η καταβολή των επίμαχων ποσών πρώτα από τον άμεσο οφειλέτη δεν μπορεί να ερμηνεύεται με τέτοιο τρόπο ώστε η πρακτική εφαρμογή της εν λόγω επιταγής να δημιουργεί κίνδυνο απώλειας των οικείων δασμών και φόρων. Η επιταγή αυτή δεν μπορεί ούτε να έχει ως συνέπεια την επιβάρυνση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής με υπερβολικές διαδικαστικές υποχρεώσεις οι οποίες δεν λαμβάνουν καθόλου υπόψη την αποκλειστική ευθύνη που υπέχει ο εγγυοδοτικός οργανισμός κατά την εφαρμογή του καθεστώτος TIR και αποβαίνουν ασύμβατες με τον μνημονευόμενο στην ανωτέρω σκέψη σκοπό, ο οποίος συνίσταται στη διευκόλυνση της είσπραξης της τελωνειακής οφειλής.

76 Συγκεκριμένα, η απαίτηση να εξαντλήσει πρώτα η αρμόδια τελωνειακή αρχή όλες τις διαθέσιμες δυνατότητες είσπραξης έναντι του άμεσου οφειλέτη ή των άμεσων οφειλετών της οφειλής, πράγμα που θα την εξανάγκαζε, κατά περίπτωση, να ασκήσει δικαστικές προσφυγές και να κινήσει διαδικασίες εκτέλεσης κατά των προσώπων αυτών, τα οποία ενδέχεται να είναι εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη ή, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, σε τρίτο κράτος, θα συνεπαγόταν, πρώτον, και λαμβανομένων υπόψη των προθεσμιών που είναι πιθανόν να προκύπτουν από τις ενέργειες αυτές, κίνδυνο για την εν λόγω αρχή να περιέλθει σε αδυναμία είσπραξης των επίμαχων ποσών από τον εγγυοδοτικό οργανισμό. Συγκεκριμένα, είναι αναγκαίο μεταξύ άλλων να ληφθούν υπόψη οι προθεσμίες εντός των οποίων πρέπει να απευθυνθεί η απαίτηση πληρωμής στον εγγυοδοτικό οργανισμό δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 2, της Σύμβασης TIR.

77 Δεύτερον, η απαίτηση αυτή θα είχε ως συνέπεια να επιβληθεί στην τελωνειακή αρχή η υποχρέωση να προβαίνει σε ενέργειες οι οποίες ενδέχεται να είναι εξαιρετικά επαχθείς και δύσκολα συμβιβάσιμες τόσο με το γεγονός ότι η παρακαταθήκη των δασμών και φόρων –από την οποία το άρθρο 4 της Σύμβασης TIR χορηγεί απαλλαγή– θα ήταν ακριβώς ικανή να παράσχει στην εν λόγω αρχή τη

δυνατότητα να αποφύγει την ανάληψη τέτοιων ενεργειών, όσο και με την κατανομή ευθυνών στην οποία προβαίνει η εν λόγω Σύμβαση μεταξύ των τελωνειακών αρχών και των εγγυοδοτικών οργανισμών.

78 Επιπλέον, η εν λόγω απαίτηση δημιουργεί επίσης τον μη αμελητέο κίνδυνο να υποχρεωθεί η οικεία αρχή, σε περίπτωση αφερεγγυότητας του άμεσου οφειλέτη της οφειλής, να επωμισθεί οριστικά τα εν δυνάμει υψηλά έξοδα της αναγκαστικής είσπραξης.

79 Δεύτερον, από το άρθρο 8, παράγραφος 1, της Σύμβασης TIR προκύπτει ότι, με τη Σύμβαση εγγυοδοσίας, οι εγγυοδοτικοί οργανισμοί δεσμεύονται να καταβάλλουν τους τελωνειακούς δασμούς που οφείλουν οι άμεσοι οφειλέτες και ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τους εν λόγω οφειλέτες για την πληρωμή των ποσών αυτών, ακόμα και αν, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 7, της ίδιας Σύμβασης, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, να ζητούν την πληρωμή τους από τον άμεσο οφειλέτη, πριν να τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-377/03, EU:C:2006:638, σκέψη 86).

80 Όπως όμως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 44 των προτάσεών του, η ύπαρξη τέτοιας ευθύνης συνεπάγεται ότι ο ίδιος ο εγγυοδοτικός οργανισμός είναι οφειλέτης των επίμαχων ποσών, από κοινού με τους άμεσους οφειλέτες. Επιπλέον, από τη φύση καθεαυτήν της αλληλέγγυας ευθύνης απορρέει ότι έκαστος οφειλέτης ευθύνεται για το συνολικό ποσό της οφειλής και ότι ο δανειστής παραμένει, κατ' αρχήν, ελεύθερος να απαιτήσει την καταβολή της οφειλής αυτής από έναν ή περισσότερους οφειλέτες της επιλογής του (βλ., συναφώς, απόφαση της 18ης Μαΐου 2017, Latvijas dzelzceļš, C-154/16, EU:C:2017:392, σκέψη 85).

81 Λαμβανομένου υπόψη αυτού του αλληλέγγυου και εις ολόκληρον χαρακτήρα της ευθύνης του εγγυοδοτικού οργανισμού έναντι της τελωνειακής αρχής, η επιταγή του άρθρου 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR να απαιτείται η καταβολή των επίμαχων ποσών από τον άμεσο οφειλέτη δεν μπορεί να ερμηνευθεί με τέτοιον τρόπο ώστε να οδηγήσει σε κατάσταση κατά την οποία η ευθύνη του εγγυοδοτικού οργανισμού αποκτά κατ' ουσίαν όλως επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με την ευθύνη του εν λόγω προσώπου. Τούτο όμως θα ίσχυε σε περίπτωση που η επιταγή αυτή είχε ως συνέπεια την υποχρέωση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής να επιδιώξει μέχρι το στάδιο της εκτέλεσης την είσπραξη της οφειλής από τον άμεσο οφειλέτη.

82 Όσον αφορά, τέλος, τους σκοπούς που επιδιώκει η Σύμβαση TIR, από το προοίμιο αυτής προκύπτει ότι, κατά τη σύναψη της εν λόγω Σύμβασης, πρόθεση των συμβαλλομένων μερών ήταν «να διευκολύνουν τις διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων με οδικό όχημα», εκτιμώντας ταυτοχρόνως ότι «η βελτίωση των όρων μεταφοράς αποτελεί έναν από τους ουσιώδεις παράγοντες για την ανάπτυξη της μεταξύ τους συνεργασίας» και δηλώνοντας «ότι τάσσονται υπέρ της απλούστευσης και της εναρμόνισης των διοικητικών διατυπώσεων στον τομέα των διεθνών μεταφορών, ιδίως στα σύνορα».

83 Ο σκοπός του συστήματος TIR που καθιερώνει η εν λόγω Σύμβαση, της οποίας άλλωστε ο τίτλος καθιστά προφανή τον χαρακτήρα της ως τελωνειακής Σύμβασης, συνίσταται, μεταξύ άλλων, όπως επισημαίνεται με την αιτιολογική σκέψη 2 της απόφασης 2009/477, στο να επιτρέψει τη μεταφορά εμπορευμάτων στο πλαίσιο διεθνούς συστήματος διαμετακόμισης, με ελάχιστη καθ' οδόν παρέμβαση των τελωνειακών αρχών, και να παράσχει, μέσω της διεθνούς της αλυσίδας εγγυήσεων, σχετικά απλή πρόσβαση στις απαιτούμενες εγγυήσεις.

84 Όμως, η υπό την ανωτέρω έννοια ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 7, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την υποχρέωση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής να εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες είσπραξης έναντι του άμεσου οφειλέτη ή των άμεσων οφειλετών προτού απαιτήσει την οφειλή από τον εγγυοδοτικό οργανισμό, θα υπονόμευε την ίδια την ισορροπία η οποία υφίσταται μεταξύ, αφενός, των

διευκολύνσεων που χορηγεί το άρθρο 4 της Σύμβασης TIR και, αφετέρου, μιας εκ των ουσιωδών προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν για την εφαρμογή τους, δηλαδή της δυνατότητας ενεργοποίησης της ιδιαίτερης ευθύνης του εγγυοδοτικού οργανισμού.

85 Ως εκ τούτου, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 48 των προτάσεών του, η ερμηνεία αυτή θα διακύβευε τον σκοπό που επιδιώκει η Σύμβαση TIR και ο οποίος έγκειται στη διευκόλυνση των διεθνών μεταφορών εμπορευμάτων με οδικά οχήματα.

86 Κατόπιν των προεκτεθέντων, το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR, σε συνδυασμό με την επεξηγηματική σημείωση σχετικά με τη διάταξη αυτή, έχει την έννοια ότι μια τελωνειακή αρχή εκπληρώνει την υποχρέωσή της να απαιτήσει την πληρωμή από τον άμεσο οφειλέτη εφόσον συμμορφώνεται προς τις ελάχιστες απαιτήσεις που απορρέουν από την εν λόγω επεξηγηματική σημείωση.

87 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι, πριν από την έκδοση εις βάρος της Aebtri, στις 5 Σεπτεμβρίου 2012, της απόφασης περί αναγκαστικής είσπραξης των επίμαχων στην κύρια δίκη οφειλών, οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές κοινοποίησαν στον κάτοχο του δελτίου TIR τη μη εξόφληση της πράξης μεταφοράς βάσει δελτίου TIR και αξίωσαν από αυτόν την καταβολή των εν λόγω οφειλών, οπότε έχουν όντως τηρηθεί οι ελάχιστες απαιτήσεις που απορρέουν από την επεξηγηματική σημείωση σχετικά με το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR, τουλάχιστον όσον αφορά τον κάτοχο αυτόν. Εξάλλου, οι εν λόγω αρχές έβησαν μάλιστα πέραν των ελάχιστων αυτών απαιτήσεων, στο μέτρο που, αφού απαίτησαν την πληρωμή από τον εγγυοδοτικό οργανισμό, υπέβαλαν επιπλέον αίτηση στις αρμόδιες φορολογικές αρχές, ζητώντας τους να προβούν σε αναγκαστική είσπραξη της οφειλής από τον εν λόγω κάτοχο.

88 Υπό τις συνθήκες αυτές, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο δεύτερο ερώτημα είναι ότι το άρθρο 8, παράγραφος 7, της Σύμβασης TIR έχει την έννοια ότι σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη οι τελωνειακές αρχές έχουν εκπληρώσει την επιβαλλόμενη από την εν λόγω διάταξη υποχρέωση να απαιτήσουν την καταβολή των ζητούμενων εισαγωγικών δασμών και φόρων, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, από τον κάτοχο του δελτίου TIR ως άμεσο οφειλέτη των ποσών αυτών, προτού τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

Επί του τρίτου ερωτήματος

89 Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, και το άρθρο 213 του τελωνειακού κώδικα έχουν την έννοια ότι το γεγονός ότι ένας παραλήπτης απέκτησε ή κατείχε ορισμένο εμπόρευμα για το οποίο γνώριζε ότι είχε μεταφερθεί βάσει δελτίου TIR και το γεγονός ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι το οικείο εμπόρευμα προσκομίσθηκε ή διασαφήθηκε στο τελωνείο προορισμού αρκούν αφεαυτών για να γίνει δεκτό ότι ο εν λόγω παραλήπτης γνώριζε ή όφειλε ευλόγως να γνωρίζει ότι το συγκεκριμένο εμπόρευμα έχει απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση, κατά την έννοια της πρώτης εκ των ανωτέρω διατάξεων, και ότι, ως εκ τούτου, αυτός πρέπει να θεωρηθεί από κοινού και εις ολόκληρον υπεύθυνος για την τελωνειακή οφειλή, κατά την έννοια της δεύτερης εκ των ανωτέρω διατάξεων.

90 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 1, στοιχείο ιδ', της Σύμβασης TIR, ο κάτοχος δελτίου TIR είναι υπεύθυνος για την προσκόμιση του οδικού οχήματος, του συνόλου οχημάτων ή του εμπορευματοκιβωτίου με το σχετικό φορτίο και το δελτίο TIR στο τελωνείο αναχώρησης, στο τελωνείο διέλευσης και στο τελωνείο προορισμού.

91 Παρά ταύτα, η Σύμβαση TIR δεν απαγορεύει στα συμβαλλόμενα σε αυτήν μέρη να προβλέπουν στην εθνική νομοθεσία τους ότι, πλην του κατόχου του δελτίου TIR, ενδέχεται και άλλα πρόσωπα να αποτελούν άμεσους οφειλέτες των εισαγωγικών δασμών και φόρων περί των οποίων κάνει λόγο το άρθρο 8, παράγραφος 1, της Σύμβασης αυτής. Συγκεκριμένα, η τελευταία αυτή διάταξη παραπέμπει,

χρησιμοποιώντας πληθυντικό αριθμό, στους «οφειλέτες» μαζί με τους οποίους ο εγγυοδοτικός οργανισμός ενδέχεται να θεωρηθεί αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνος για την πληρωμή των ποσών αυτών, ενώ το άρθρο 8, παράγραφος 7, της ίδιας αυτής Σύμβασης αναφέρεται με τη σειρά του στην καταβολή των εν λόγω ποσών «από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία οφείλουν αμέσως» τα ίδια αυτά ποσά.

92 Όσον αφορά το δίκαιο της Ένωσης ειδικότερα, υπενθυμίζεται συναφώς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 203, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, η απομάκρυνση εμπορεύματος υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς από την τελωνειακή επιτήρηση γεννά τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή (απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, EU:C:2005:43, σκέψη 18 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

93 Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η περιεχόμενη στην ανωτέρω διάταξη έννοια της απομάκρυνσης από την τελωνειακή επιτήρηση πρέπει να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει κάθε πράξη ή παράλειψη που έχει ως αποτέλεσμα να παρακωλύσει, έστω προσωρινώς, την πρόσβαση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής στο ευρισκόμενο υπό τελωνειακή επιτήρηση εμπόρευμα και την εκ μέρους της διενέργεια των ελέγχων που προβλέπει το άρθρο 37, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα (απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, EU:C:2005:43, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

94 Τούτο συμβαίνει όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, το τελωνείο αναχώρησης του οικείου αποσταλέντος εμπορεύματος που έχει τεθεί υπό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης βάσει δελτίου TIR διαπιστώνει ότι το αποσταλέν εμπόρευμα δεν προσκομίστηκε στο τελωνείο προορισμού και ότι δεν έχει εκκαθαριστεί το καθεστώς TIR για το εν λόγω εμπόρευμα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, EU:C:2005:43, σκέψη 20).

95 Όσον αφορά τους οφειλέτες, υπενθυμίζεται εκ προοιμίου ότι ο νομοθέτης της Ένωσης, από την έναρξη ισχύος του τελωνειακού κώδικα, θέλησε να καθορίσει κατά τρόπο ολοκληρωμένο τις προϋποθέσεις προσδιορισμού των οφειλετών της τελωνειακής οφειλής (απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, σκέψη 12 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

96 Σε περίπτωση γένεσης τελωνειακής οφειλής λόγω παράτυπης απομάκρυνσης από την τελωνειακή επιτήρηση, τα πρόσωπα που δύνανται να χαρακτηριστούν ως οφειλέτες της εν λόγω τελωνειακής οφειλής απαριθμούνται στο άρθρο 203, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, το οποίο διακρίνει τέσσερις κατηγορίες δυνητικών υποχρέων.

97 Σε αυτούς συγκαταλέγονται, κατά το άρθρο 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα, τα πρόσωπα που απέκτησαν ή κατείχαν το επίμαχο εμπόρευμα, και που γνώριζαν ή ευλόγως όφειλαν να γνωρίζουν, τη στιγμή της απόκτησης ή παραλαβής του εμπορεύματος, ότι επρόκειτο για εμπόρευμα που είχε απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση.

98 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 44 και 45 της παρούσας απόφασης, το αιτούν δικαστήριο, το οποίο κάνει μνεία ορισμένων εγγράφων των οποίων η προέλευση και η ημερομηνία προσκόμισης δεν διευκρινίζονται, εκτιμά ότι το μοναδικό στοιχείο που μπορεί να συναχθεί από τα εν λόγω έγγραφα είναι ότι, κατά την παραλαβή του επίμαχου στην κύρια δίκη εμπορεύματος, ο παραλήπτης του γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι το εμπόρευμα αυτό είχε μεταφερθεί βάσει δελτίου TIR. Αντιθέτως, κατά το δικαστήριο αυτό, τα ίδια αυτά έγγραφα δεν καθιστούν δυνατόν να αποδειχθεί ότι το εν λόγω εμπόρευμα προσκομίστηκε στο τελωνείο προορισμού.

99 Συναφώς, επιβάλλεται εκ προοιμίου η επισήμανση ότι, αντιθέτως προς τα όσα εκθέτει το αιτούν δικαστήριο με την απόφαση περί παραπομπής ως προς την παραδοχή στην οποία στήριξε τη συλλογιστική του για να υποβάλει ερώτημα σχετικά με το περιεχόμενο του άρθρου 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα, το άρθρο 96, παράγραφος 2, του ίδιου αυτού κώδικα δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο παραλήπτης του

εμπορεύματος ο οποίος γνώριζε, κατά την παραλαβή του, ότι το εμπόρευμα αυτό είχε μεταφερθεί βάσει δελτίου TIR, και ο οποίος δεν έχει λάβει επιπροσθέτως την εγγύηση ότι το οικείο εμπόρευμα έχει προσκομισθεί στο τελωνείο προορισμού, οφείλει, δυνάμει της τελευταίας αυτής διάταξης, να προσκομίσει ο ίδιος το εν λόγω εμπόρευμα στο τελωνείο αυτό.

100 Συγκεκριμένα, το άρθρο 96, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα δεν έχει εφαρμογή σε περίπτωση κυκλοφορίας εμπορευμάτων βάσει δελτίου TIR.

101 Όπως προκύπτει από το άρθρο 91, παράγραφος 2, στοιχεία α′ και β′, του ίδιου κώδικα, η κυκλοφορία εμπορευμάτων υπό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε «υπό το καθεστώς της εξωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης», είτε «βάσει δελτίων TIR».

102 Πάντως, το άρθρο 96 του εν λόγω κώδικα συνιστά, όπως συνάγεται από τον ίδιο τον τίτλο υπό τον οποίο περιλαμβάνεται, ειδική διάταξη σχετικά με την εξωτερική κοινοτική διαμετακόμιση.

103 Επομένως, αφενός, ο παραλήπτης εμπορευμάτων μεταφερόμενων βάσει δελτίου TIR δεν μπορεί να θεωρηθεί ως το πρόσωπο το οποίο πρέπει να εκτελέσει τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η χρήση του τελωνειακού καθεστώτος υπό το οποίο έχει τεθεί το εμπόρευμα, κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα.

104 Αφετέρου, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το άρθρο 96, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα δεν ασκεί καμία επιρροή ως προς το ζήτημα αν, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, ο παραλήπτης του εμπορεύματος μπορεί να έχει την ιδιότητα του οφειλέτη της τελωνειακής οφειλής δυνάμει του άρθρου 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα.

105 Όσον αφορά την τελευταία αυτή διάταξη, με τη σκέψη 97 της παρούσας απόφασης υπομνήσθηκε ότι, κατά το γράμμα της διάταξης αυτής, η ύπαρξη της ιδιότητας αυτής πρέπει να γίνει δεκτή εφόσον αποδειχθεί, αφενός, ότι ο παραλήπτης του εμπορεύματος απέκτησε ή κατείχε το εμπόρευμα αυτό και, αφετέρου, ότι γνώριζε ή όφειλε ευλόγως να γνωρίζει, κατά τον χρόνο της απόκτησης ή της παραλαβής του, ότι το εν λόγω εμπόρευμα είχε απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση. Επομένως, το άρθρο 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα αφορά ένα πρόσωπο το οποίο, μολονότι δεν προέβη το ίδιο στην πράξη παράτυπης απομάκρυνσης από την τελωνειακή επιτήρηση η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη γένεση της τελωνειακής οφειλής και μολονότι δεν οφείλει το ίδιο να πραγματοποιήσει τις πράξεις εκτελωνισμού, εντούτοις έχει εμπλακεί στην παράτυπη απομάκρυνση είτε πριν είτε μετά από αυτήν λόγω του ότι απέκτησε ή κατείχε το εμπόρευμα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, Ultra-Brag, C-679/15, EU:C:2017:40, σκέψη 22).

106 Συνεπώς, η δεύτερη εκ των προϋποθέσεων που θέτει το άρθρο 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα συνεπάγεται συγκεκριμένα ότι ο παραλήπτης, κατά τον χρόνο απόκτησης ή παραλαβής του επίμαχου εμπορεύματος, γνώριζε ή όφειλε ευλόγως να γνωρίζει ότι το εν λόγω εμπόρευμα δεν είχε προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και ότι, κατά συνέπεια, οι δασμοί και φόροι που ενδεχομένως οφείλονταν δεν είχαν καταβληθεί. Επομένως, η ιδιότητα του «οφειλέτη», κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα εξαρτάται από προϋποθέσεις στηριζόμενες σε στοιχεία υποκειμενικής εκτίμησης, ήτοι ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα μετείχαν εκ προθέσεως στις πράξεις απόκτησης ή κατοχής εμπορευμάτων που έχουν απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 3ης Μαρτίου 2005, Papismedov κ.λπ., C-195/03, EU:C:2005:131, σκέψη 40 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

107 Επειδή η εν λόγω προϋπόθεση αφορά εκτιμήσεις πραγματικού χαρακτήρα, λαμβανομένης υπόψη της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των δικαστηρίων της Ένωσης και των εθνικών δικαστηρίων, απόκειται σ' αυτά τα τελευταία να εκτιμήσουν το κατά πόσον η προϋπόθεση αυτή πληρούται σε συγκεκριμένη περίπτωση (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

108 Προς τούτο, τα εν λόγω δικαστήρια οφείλουν κατ' ουσίαν να προβούν σε συνολική εκτίμηση των περιστάσεων της υπόθεσης της οποίας έχουν επιληφθεί (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, σκέψη 23), λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πληροφορίες που ήταν στη διάθεση του παραλήπτη ή τις οποίες θα έπρεπε ευλόγως να γνωρίζει, ιδίως βάσει των συμβατικών του υποχρεώσεων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, σκέψη 25) καθώς επίσης και, ενδεχομένως, την πείρα που έχει ο εν λόγω παραλήπτης, ως οικονομικός φορέας, στον τομέα των εισαγωγών εμπορευμάτων μεταφερόμενων βάσει δελτίου TIR.

109 Εν προκειμένω, το ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου αφορά το συγκεκριμένο ζήτημα αν το γεγονός ότι ένας παραλήπτης απέκτησε ή κατείχε εμπόρευμα γνωρίζοντας ή οφείλοντας να γνωρίζει, λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων που έχει λάβει ή υπογράψει επί τη ευκαιρία της παραλαβής του εν λόγω εμπορεύματος, ότι αυτό μεταφέρθηκε βάσει δελτίου TIR, χωρίς επιπλέον να αποδεικνύεται ότι το εμπόρευμα αυτό προσκομίσθηκε ή διασαφήθηκε στο τελωνείο προορισμού, αρκεί αφεαυτού για να γίνει δεκτό ότι ο εν λόγω παραλήπτης γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι το οικείο εμπόρευμα απομακρύνθηκε από την τελωνειακή επιτήρηση, κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα.

110 Αν όμως γίνει δεκτή τέτοια ερμηνεία της διάταξης αυτής, τούτο θα ισοδυναμεί κατ' ουσίαν με κατ' αμάχητο τεκμήριο συναγωγή, από το απλό γεγονός ότι ένας παραλήπτης γνωρίζει ή οφείλει ευλόγως να γνωρίζει ότι το εμπόρευμα που παραλαμβάνει μεταφέρθηκε βάσει δελτίου TIR, του συμπεράσματος ότι ο τελευταίος γνώριζε ή όφειλε ευλόγως να γνωρίζει ότι το οικείο εμπόρευμα δεν είχε προσκομισθεί στο τελωνείο προορισμού, αν υποτεθεί ότι όντως ισχύει κάτι τέτοιο.

111 Η ερμηνεία αυτή, η οποία είναι ξένη προς τις υποκειμενικές προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα, δεν συμβιβάζεται ούτε με την πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης, η οποία υπενθυμίζεται με τη σκέψη 95 της παρούσας απόφασης και έγκειται στον ολοκληρωμένο καθορισμό των προϋποθέσεων προσδιορισμού των οφειλετών της τελωνειακής οφειλής, αλλά ούτε και με το γράμμα και τον σκοπό της διάταξης αυτής (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, σκέψεις 39, 40 και 42).

112 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει μεταξύ άλλων να υπογραμμιστεί ότι καμία διάταξη της Σύμβασης TIR ή της κανονιστικής ρύθμισης της Ένωσης δεν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση των παραληπτών εμπορευμάτων μεταφερόμενων βάσει δελτίου TIR με την προσωπική υποχρέωση να βεβαιώνονται ότι τα εμπορεύματα που τους παραδόθηκαν έχουν όντως προσκομισθεί στο τελωνείο προορισμού.

113 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο τρίτο ερώτημα είναι ότι το άρθρο 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, και το άρθρο 213 του τελωνειακού κώδικα έχουν την έννοια ότι το γεγονός ότι ένας παραλήπτης απέκτησε και κατείχε ορισμένο εμπόρευμα για το οποίο γνώριζε ότι είχε μεταφερθεί βάσει δελτίου TIR και το γεγονός ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι το οικείο εμπόρευμα προσκομίσθηκε ή διασαφήθηκε στο τελωνείο προορισμού δεν αρκούν αφ εαυτών για να γίνει δεκτό ότι ο εν λόγω παραλήπτης γνώριζε ή όφειλε ευλόγως να γνωρίζει ότι το συγκεκριμένο εμπόρευμα έχει απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση, κατά την έννοια της πρώτης εκ των ανωτέρω διατάξεων, και ότι, ως εκ τούτου, αυτός πρέπει να θεωρηθεί από κοινού και εις ολόκληρον υπεύθυνος για την τελωνειακή οφειλή, κατά την έννοια της δεύτερης εκ των ανωτέρω διατάξεων.

Επί του τέταρτου ερωτήματος

114 Όπως προκύπτει από το γράμμα του, το τέταρτο ερώτημα υποβάλλεται από το αιτούν δικαστήριο μόνον εφόσον το Δικαστήριο δώσει καταφατική απάντηση στο τρίτο ερώτημα. Λαμβανομένης υπόψη της αρνητικής απάντησης που δόθηκε στο τελευταίο αυτό ερώτημα, παρέλκει η εξέταση του τέταρτου ερωτήματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

115 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις επί της ερμηνείας των άρθρων 8 και 11 της τελωνειακής Σύμβασης περί της διεθνούς μεταφοράς εμπορευμάτων βάσει των δελτίων TIR, που υπεγράφη στη Γενεύη στις 14 Νοεμβρίου 1975 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2112/78 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, όπως τροποποιήθηκε και δημοσιεύτηκε σε κωδικοποιημένη μορφή με την απόφαση 2009/477/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2009.**

2) **Το άρθρο 8, παράγραφος 7, της τελωνειακής Σύμβασης περί της διεθνούς μεταφοράς εμπορευμάτων βάσει των δελτίων TIR, η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με τον κανονισμό 2112/78, όπως τροποποιήθηκε και δημοσιεύτηκε σε κωδικοποιημένη μορφή με την απόφαση 2009/477, έχει την έννοια ότι σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη οι τελωνειακές αρχές έχουν εκπληρώσει την επιβαλλόμενη από την εν λόγω διάταξη υποχρέωση να απαιτήσουν την καταβολή των ζητούμενων εισαγωγικών δασμών και φόρων, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, από τον κάτοχο του δελτίου TIR ως άμεσο οφειλέτη των ποσών αυτών, προτού τα απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.**

3) **Το άρθρο 203, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, και το άρθρο 213 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1791/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006, έχουν την έννοια ότι το γεγονός ότι ένας παραλήπτης απέκτησε και κατείχε ορισμένο εμπόρευμα για το οποίο γνώριζε ότι είχε μεταφερθεί βάσει δελτίου TIR και το γεγονός ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι το οικείο εμπόρευμα προσκομίσθηκε ή διασαφήθηκε στο τελωνείο προορισμού δεν αρκούν αφεαυτών για να γίνει δεκτό ότι ο εν λόγω παραλήπτης γνώριζε ή όφειλε ευλόγως να γνωρίζει ότι το συγκεκριμένο εμπόρευμα έχει απομακρυνθεί από την τελωνειακή επιτήρηση, κατά την έννοια της πρώτης εκ των ανωτέρω διατάξεων, και ότι, ως εκ τούτου, αυτός πρέπει να θεωρηθεί από κοινού και εις ολόκληρον υπεύθυνος για την τελωνειακή οφειλή, κατά την έννοια της δεύτερης εκ των ανωτέρω διατάξεων.**

(υπογραφές)